

Lærer Larsens jul

Det var i gamle dage, dengang der fandtes onde lærer. Og nu ved jeg godt, at nogen af jer synes, at jeres lærere er onde, når de passer deres arbejde og giver jer lektier for eller kommer til at være lidt bestemte, når de taler til jer. Og det i sig selv fortæller, at I ikke aner, hvad en ond lærer er.

Men sådan nogen fandtes der i gamle dage, da jeg var barn, lærer som gav lussinger og slog over fingrene med en lineal, som rykkede i ørerne, så øreflippen undertiden gik løs, lærer som bankede børn i bagen med en kæp – og man skulle trække bukserne ned.

Sådan en ond lærer, der hed lærer Larsen – det var længe før lærere have fornavne – kom en dag i begyndelsen af december ind i 5. klasse og sagde, at i år var det dem, der skulle lave krybbespillet. Det vidste de nu godt, det gjorde 5. klasse altid. Og de havde ikke lyst. Ikke fordi de havde noget mod skuespil eller hyrder, ikke fordi de ikke brød sig om Jesus-barnet eller julens historie, men fordi lærer Larsen var en ond lærer.

Bent blev valgt til at spille Josef – dengang havde børn også andre navne – og en pige, der hed Birgit, skulle være Maria. Og så var der jo alle hyrderne og englenerne, manden i herberget, æslet og de vise mænd og kamelerne under dem.

Som Jesusbarn fandt de en gammel kludedukke, der blev brugt hvert år. Den manglede en arm og havde heller ingen øjne mere, men den blev viklet ind i et rødt viskestykke fra skolekøkkenet, og så gik det nok, mente lærer Larsen. Bent var ikke enig. Man kunne da ikke have et Jesusbarn, der var en laset kludedukke, man skulle gøre sig en smule umage med tingene. Han rakte hånden op, og da lærer Larsen sagde hans navn, spurgte han forsigtigt, om han måtte tage sin søsters dukke med, han syntes det kunne være godt med et Jesusbarn, der havde to arme og to øjne.

- Du leger måske med dukker, Bent? svarede lærer Larsen, siden du har én derhjemme. Lad den kun blive derhjemme, ellers kan du jo ikke lege med den, når du får fri fra skole.

Ja, sådan sagde lærer Larsen, og alle de andre børn grinede, for de vidste, at så blev lærer Larsen i godt humør, og jo højere de grinede, desto mindre sandsynligt var det, at det ikke var dem, der fik den næste lussing, han delte ud.

Bent blev rød i hovedet, selv om han godt vidste, at de andre ikke mente noget ondt med det.

Det blev en lang december for 5. klasse, kan jeg godt fortælle jer. Hver eneste time skulle de øve og synge, og hvis de så meget som hviskede, når de ikke var på scenen, fik de én på kassen. Og jo nærmere julen kom, desto mere hadede de julens fortælling og Jesus og Gud og alle salmerne og Halleluja og englernes: Fred til mennesker! – Der var ikke megen fred til dem i 5. klasse.

De holdt generalprøve; det gik ikke ret godt, selv om de faktisk kunne alting til hudløshed. For de var rystende nervøse for lærer Larsen flade hånd og hans måde at gøre grin med dem på.

Men den følgende dag skulle de på scenen. Aftenen før juleferien begyndte, ville alle forældrene komme, ja hele byen, de ville sidde tæt i gymnastiksalen og se på 5. klasse, der opførte krybbespil. Og hvis det ikke gik godt, ville lærer Larsen finde på ét eller andet ondt den sidste skoledag før jul – f.eks. at give dem en stil for, som de skulle aflevere hjemme hos ham før juleaften – selv om de havde fået juleferie. Eller en grusom diktat beregnet for gymnasiet, som de alle ville klare elendigt og derefter få et brev med hjem, som Larsen på forhånd havde duplikeret på spritduplikatoren, hvor der stod, at de klarede sig så dårligt i klassen, at skolen overvejede, om de skulle gå 5. klasse om.

Især Bent var nervøs. Fordi han havde spurgt om det med dukken, var det som om lærer Larsen havde udvalgt ham til at blive gjort til grin og kritiseret. Han havde på fornemmelsen, at Larsen holdt øje med ham hele tiden. Han

hadede hver dag i december. Der var ikke engang glæde ved søndagene, hvor de ellers havde det så rart derhjemme, for han frygtede mandagen, så han slet ikke kunne sove.

Alting får ende – også det værste. Og da aftenen for opførelsen af krybbespillet oprandt, tænkte de fleste i 5. klasse, at når de gik i seng, var det hele ovre, så var der kun én skoledag tilbage. Og derefter var der så længe til juleferien var forbi, at det kunne være lige meget.

-

De stillede alting frem, endnu var folk ikke kommet ind i gymnastiksalen. Bent havde ansvaret for krybben. Men da han skulle til at flytte den, begyndte Jesusbarnet i viskestykket at græde. Det gør kludedukker normalt ikke. Bent tænkte først, at det nok var et nummer og slæbte af sted med krybben og satte den, så den var klar til at blive båret ind. Og lyden hørte da også op. Men kort efter begyndte gråden igen.

Hvad er det? råbte Larsen vredt. Vil I så tie stille! De var alle musestille.

Hvem er det? Er det dig, Bent?

Nej, sagde Bent, det kommer fra krybben, ude bag ved.

Skal du nu også være fræk knægt! råbte Larsen og stirrede på ham med øjne, der var så onde, at Bent troede, han skulle besvime. Jeg er ved at være træt af dig, din fordømte unge – men at blikkenslageren får sådan en uduelig søn, kan jo ikke undre, når man kender ham.

Bent mærkede blodet suse for ørerne, han var så vred, at han ikke kunne huske én eneste af sine replikker.

Men gråden fra krybben i kulissen var standset. Og folk begyndte at myldre ind i salen.

I begyndelsen af krybbespillet, syntes Bent, han hørte gråden igen, men da de kom dertil i stykket, hvor Jesus var født og krybben blev båret ind, var den helt stille. Lige indtil Birgit tog Jesus barnet op, som hun skulle, mens de sang *Et barn er født*.

Så begyndte gråden igen, og derefter skreg Birgit, som ingen i 5. klasse nogensinde havde skreget før. Kludedukken var blevet levende, eller også havde nogen byttet den om med et rigtigt levende barn – men hvem kunne finde på det? Det var da synd for det stakkels barn. Og hvem havde i det hele taget sådan en lille baby derhjemme? Det levende barns gråd gik over i vræl, og Bent måtte tage over, for Birgit var dejset om på scenen.

Og mens de sang *Glade jul*, kom lærer Larsen ind på scenen og gav Bent en lussing, mens alle forældrene sad og så på: "Det er din skyld, din forbandede knægt!" råbte han, så koret blev overdøvet. Og Bent vidste ikke andet at gøre end at holde barnet tæt ind til sig. Men da han så ned, var dets skaldede hoved blevet fyldt med hår, og for hans undrende øjne voksede barnet, som om de så en film, der varede 2 minutter, men var optaget over 30 år.

Barnet voksede ud af Bents arme, det begyndte at gå og blev højere for hvert skridt, det tog, og viskestykket voksede med barnet. Det var det mærkeligste, nogen havde set, flere var besvimet men ellers var der helt stille i salen, stor tavshed havde lagt sig over alle. Lærer Larsen stod stiv, som om han var frosset, helt hvid i ansigtet. Nu var barnet blevet til en voksen mand med hår og skæg og med en kappe af et rødt hviskestykke, det så sjovt ud, men ingen lo.

For det var Jesus. Det var ingen i tvivl om, han var ligesom groet ud af krybbespillet. Alle stod stive på scenen og lignede et fotografi, og fra salen hørtes ikke en lyd. Kun Jesus bevægede sig. Det første, han gjorde, var at få liv i Birgit. Derefter tænkte Bent, at han da måtte komme hen til ham. Men det gjorde han ikke. Han gik hen til lærer Larsen, der så ud i ansigtet som en dødsdømt, og fra hvis mund, der kom nogle mærkelige lyde, som om han lo eller græd eller bare ikke kunne få vejret.

Det var ikke kun Bent, der glædede sig til, at Jesus skulle skælde lærer Larsen ud, mens alle hørte på det. Det gjorde alle i 5. klasse – ja måske ville Jesus endda give ham en lussing? Eller en knytnæve, det fortjente han.

Men det eneste, Jesus gjorde, var at lægge en arm om Larsens skulder og sige: "Kom med mig". Han sagde det bestemt, men ikke uvenligt. Og så drejede Jesus hovedet og så rundt på børnene ét efter ét, Bent syntes, han smilede lidt, da han kikkede på ham, måske blinkede han også, det var ikke til at vide? "Spil bare stykket færdigt, I gør det så godt" sagde Jesus så, "Lad det blive jul. Og Guds fred i mennesker".

Så gik Jesus i det røde viskestykketøj og tog lærer Larsen med sig. Og pludselig var kludedukken tilbage i krybben, nu havde den både arme og øjne, men efter at have set Jesus, var det ikke særlig mærkeligt.

Og 5. klasse spillede krybbespillet færdigt. De var ikke bange mere, for lærer Larsen var jo væk, og Jesus kunne godt lide deres krybbespil. Og pludselig var det ikke dumt mere, krybbespillet, eller hang dem ud af halsen.

I mange år derefter blev der ved juletid talt om, dengang Bents årgang spillede krybbespil, at der aldrig havde været nogen, hverken før eller siden, der havde gjort det så fremragende - og som de kunne synge! Mærkeligt nok var der aldrig nogen, der talte om, at Jesus var kommet det år, nærmest groet ud af krybben, selv om de alle sammen havde set det og hørt ham tale. Det var nok for stort og forunderligt til, at man rigtig kunne tale om det.

Men Jesus havde været der. Det var ikke til at komme uden om. Og var der vel stadigvæk, selv om han var usynlig. Og da lærer Larsen trådte ind i 5. klasse efter juleferien, og de alle sammen sad og rystede for, hvad han kunne finde på, nu Jesus havde taget ham til side i hele byens påsyn, da smilede han bare, spurgte om de havde haft en god jul, og roste deres krybbespil. Men det var ikke det mærkeligste. Det mærkeligste var, at han sagde undskyld, fordi han havde været så ond en lærer – det var næsten for pinligt - men så havde han givet dem alle sammen en gave - nytårsgaver kaldte han det – en gave til hver eneste af dem, og vel at mærke en gave, der passede lige til dem. Og så var det ikke pinligt mere, så var det bare rart.